

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hatodik tanács)

2021. június 10.*

„Előzetes döntéshozatal – Fogyasztói hitelmegállapodások – 2008/48/EK irányelv – A túlzott eladósodás kockázata – 8. cikk – A fogyasztó hitelképességének a hitelező általi értékelésére vonatkozó kötelezettség – 23. cikk – Az e kötelezettség megsértése esetén alkalmazandó szankció hatékony, arányos és visszatartó ereje”

A C-303/20. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Sąd Rejonowy w Opatowie I Wydział Cywilny (opatówi kerületi bíróság, 1. polgári kollégium, Lengyelország) a Bírósághoz 2020. július 8-án érkezett, 2019. szeptember 27-i határozatával terjesztett elő

az **Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA**

és

KM

között,

a **Prokuratura Okręgowa w Kielcach**

részvételével folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hatodik tanács),

tagjai: L. Bay Larsen tanácselnök, C. Toader (előadó) és M. Safjan bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA képviseletében W. Kołosza radca prawny,
- a lengyel kormány képviseletében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviseletében G. Goddin és A. Szmytkowska, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: lengyel.

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 133., 66. o.; helyesbítések: HL 2009. L 207., 14. o.; HL 2010. L 199., 40. o.; HL 2011. L 234., 46. o.) 8. és 23. cikkének értelmezésére irányul.
- 2 E kérelmet az Aasa Polska SA engedményeseként eljáró Ultimo Portfolio Investment (Luxembourg) SA (a továbbiakban: Ultimo Portfolio Investment) és egy természetes személy, KM között fogyasztói hitelszerződésből eredő követelés megfizetése tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

- 3 A 2008/48 irányelv (26) és (47) preambulumbekkezdése kimondja:
„(26) [...] A bővülő hitelpiacon különösen fontos az, hogy a hitelezők ne vegyenek részt felelőtlen hitelügyletekben, vagy ne adjanak hitelt előzetes hitelképességi vizsgálat nélkül, és a tagállamoknak megfelelő ellenőrzést kell végezniük, hogy elkerülhető legyen az ilyen magatartás; továbbá, amennyiben ezt teszik, a tagállamok a hitelezőkre alkalmazandó szankciók meghatározására legyenek jogosultak. [...] a hitelezők felelőssége, hogy egyenként felmérjék a fogyasztók hitelképességét. Ennek érdekében a hitelezők nemcsak a fogyasztó által az adott hitelmegállapodás előkészítése során megadott információkat használhatják fel, hanem egy hosszú ideje fennálló kereskedelmi kapcsolat során szerzett információkat is. A tagállamok hatóságai is megfelelő utasításokat és iránymutatásokat adhatnak a hitelezőknek. A fogyasztóknak szintén körültekintően és szerződéses kötelezettségeik betartásával kell eljárniuk.
[...]
(47) A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell végrehajtásukat. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.”
- 4 Ezen irányelv „A fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó kötelezettség” című 8. cikkének (1) bekezdése előírja:
„A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelmegállapodás megkötését megelőzően a hitelező az adott esetben a fogyasztótól kapott megfelelő információ és a szükség esetén a vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján értékeli a fogyasztó hitelképességét. Az olyan tagállamok, amelyekben jogszabály már most is előírja, hogy a hitelező vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján értékelje a fogyasztó hitelképességét, fenntarthatják ezt az előírást.”

- 5 Ugyanezen irányelv „Szankciók” című 23. cikke ekképp rendelkezik:

„A tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megszegése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és minden szükséges intézkedést meghoznak azok végrehajtásának biztosítására. Az előírt szankciónak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.”

A lengyel jog

- 6 A 2011. május 12-i ustawa o kredycie konsumenckim (a fogyasztói hitelről szóló törvény; Dz. U. 2011. évi 126. száma, 715. alszám) ültette át a 2008/48 irányelvet a lengyel jogba. E törvény 9. cikkének az alapügyre alkalmazandó változata (a továbbiakban: fogyasztói hitelről szóló törvény) a következőképpen rendelkezik:

„(1) A hitelezőnek a fogyasztói hitelmegállapodás megkötését megelőzően el kell végeznie a fogyasztó hitelképességének értékelését.

(2) A hitelképesség értékelését a fogyasztótól szerzett információk, illetve a vonatkozó adatbázisból vagy a hitelező nyilvántartásából származó információk alapján kell elvégezni.

(3) A fogyasztó a hitelező felszólítására köteles benyújtani a fogyasztó hitelképességének értékeléséhez szükséges dokumentumokat és információkat.

(4) Amennyiben a hitelező bank vagy más, hitelnyújtásra törvény alapján jogosult intézmény, a hitelképesség értékelését az 1997. augusztus 29-i banktörvény 70. §-ának, valamint az e jogalanyokra alkalmazandó egyéb rendelkezéseknek megfelelően – az (1)–(3) bekezdés figyelembevételével – kell elvégezni.”

- 7 Az 1971. május 20-i ustawa – Kodeks wykroczeń (a szabálysértési törvénykönyv elfogadásáról szóló törvény, a továbbiakban: szabálysértési törvénykönyv) 24. cikke kimondja:

„1. § A bírság 20–5 000 złoty [(PLN)], törvény eltérő rendelkezése hiányában.

2. § Ha a vagyoni haszonszerzés céljából elkövetett szabálysértésért elzárást szabtak ki, e büntetés mellett pénzbírságot is ki kell szabni, kivéve ha a pénzbírság kiszabása nem célszerű.

(3) A bírság az elkövető jövedelmét, személyes és családi körülményeit, vagyoni helyzetét és jövedelmi kilátásait figyelembe véve állapítja meg.”

- 8 E törvénykönyv 45. §-ának (1) bekezdése értelmében a szabálysértés büntethetősége elévül, ha elkövetése óta egy év eltelt, ha ezen időszak alatt eljárás indul, a szabálysértés büntethetősége az ezen időszak lejártát követő 2 év elteltével évül el.

- 9 Az említett törvénykönyv 138c. §-a szerint:

„1a. § Aki fogyasztói hitelszerződést köt a fogyasztóval a hitelképesség értékelésére vonatkozó kötelezettség betartása nélkül, ugyanezen büntetésben részesül (bírság).

[...]

4. § Ha a vállalkozás nem természetes személy, az 1–3. §-ban előírt felelősség a vállalkozás vezető tisztségviselőjét vagy a fogyasztókkal való szerződéskötésre jogosult személyt terheli.”

- 10 Az 1964. április 23-i ustawa – Kodeks cywilny (a polgári törvénykönyv bevezetéséről szóló törvény) alapügyre alkalmazandó változata értelmében a polgári bíróság valamely fél kérelmére vagy hivatalból elutasíthatja a felperes követeléseit a joggal való visszaélést szankcionáló rendelkezésre hivatkozva.
- 11 Az 1964. november 17-i Ustawa – Kodeks postępowania cywilnego (polgári perrendtartásról szóló törvény) alapügyben alkalmazandó változatának 320. cikke szerint:

„Különösen indokolt esetben a bíróság az előírt szolgáltatás teljesítésének több részletre osztásáról is határozhat, és ingatlan átadása vagy kilakoltatás esetén megfelelő időpontot állapíthat meg e szolgáltatás teljesítésére.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

- 12 Amint az az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, 2018. május 23-án a varsói (Lengyelország) székhelyű Aasa Polska és KM fogyasztói hitelszerződést kötött. E hitel összege 5000 złoty (PLN) (hozzávetőleg 1080 euró) volt, és a visszafizetendő teljes összeg 8 626,58 PLN (hozzávetőleg 1862 euró) volt. Ez az összeg a kölcsöntőkéből, a szerződés teljes érvényességi idejére járó 536,58 PLN (hozzávetőleg 115 euró) összegű kamatokból, 2490 PLN (hozzávetőleg 537 euró) összegű eljárási díjból és 600 PLN (hozzávetőleg 130 euró) összegű adminisztratív költségből állt. A kölcsönt 24, egyenként 408 PLN (hozzávetőleg 88 euró) összegű részletben kellett visszafizetni a 2018. június 22. és 2020. május 22. közötti időszakban.
- 13 Az e szerződésből eredő követelést az Aasa Polska átruházta a luxembourgi (Luxemburg) székhelyű Ultimo Portfolio Investmentre.
- 14 Az említett szerződés megkötésének időpontjában KM 23 hitel- és kölcsönszerződésből eredő, 261 850 PLN (hozzávetőleg 56 500 euró) összegű tartozás adósa volt, az e tartozásokból eredő havi törlesztőrészek teljes összege 8198 PLN volt (hozzávetőleg 1770 euró), és a házastársa is adósa volt 24 hitel- és kölcsönszerződésből eredő tartozásnak. Az e szerződések összességéből eredő adósságok 457 830 PLN (hozzávetőleg 98 840 euró) összeget értek el, és a vonatkozó havi törlesztőrészek 9974,35 PLN-t (hozzávetőleg 2153 euró) tettek ki. KM-et ugyanezen időpontban munkaszerződés alapján foglalkoztatták, és nettó 2300 PLN (hozzávetőleg 500 euró) összegű munkabérből részesült. Házastársa, aki egészségi okokból nem dolgozott, semmilyen jövedelemre nem tett szert.
- 15 A Sąd Rejonowy w Opatowie I Wydział Cywilny (opatówi kerületi bíróság, 1. polgári kollégium, Lengyelország), amelyhez 2019. április 4-én fordult az Ultimo Portfolio Investment, amely 7139,76 PLN (hozzávetőleg 1540 euró), törvényes kamatokkal növelt követelés engedményese volt, megjegyzi, hogy az alapügyben szóban forgó szerződést hitelközvetítő közbenjárásával kötötték meg, és hogy az Aasa Polska e szerződés megkötése előtt nem ellenőrizte KM vagyoni helyzetét, sem ez utóbbi tartozásainak összegét amennyiben a szóban forgó szerződés megkötését megelőző megbeszélésen erre vonatkozóan egyetlen kérdést sem tettek fel, csakúgy, ahogy az érintett háztartás jövedelmeinek és adósságainak összege vonatkozásában sem.
- 16 Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében e bíróság kifejti, hogy noha 2019. június 14-én a Ultimo Portfolio Investmentet arra kötelezte, hogy szolgáltatson további adatokat a hitelező által a KM hitelképességének értékelése céljából tett intézkedésekről, e tárgyban semmilyen információt nem közöltek vele.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság rögzíti, hogy értelmezése szerint a 2008/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdése alapján a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a hitelmegállapodás megkötését megelőzően a hitelező az adott esetben a fogyasztótól kapott megfelelő információ és a szükség esetén a vonatkozó adatbázisban végzett keresés alapján értékelje a fogyasztó hitelképességét. Egyébiránt ezen irányelv 23. cikke értelmében a tagállamoknak hatékony, arányos és visszatartó erejű

szankciókrendszerrel kell elfogadniuk e kötelezettség megsértése esetére, meghozva minden szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy azokat alkalmazzák. Márpedig e bíróság szerint a hatályos lengyel jog nem biztosítja az említett irányelv által előírt ezen követelmények tiszteletben tartását.

- 18 Így az említett bíróság megállapítja, hogy a szabálysértési törvénykönyv 138c. cikkének 1a. és 4. §-a a fogyasztó hitelképességének vizsgálatára vonatkozó kötelezettség elmulasztását kizárólag az e törvénykönyv 24. cikkében előírt bírság kiszabásával szankcionálja. Ezenkívül e törvénykönyv 45. cikke értelmében e bírság gyorsan elévül. Azt is jelzi, hogy a nemzeti szabályozás nem a hitelezők mint kölcsönszerződést megkötő jogi személyek felelősségét írja elő, hanem csak a természetes személyek felelősségét, mint például az ügyvezetőt vagy a hitelező által a fogyasztókkal való szerződéskötésre feljogosított személyét.
- 19 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a szabálysértési törvénykönyvben előírt szankció megfelel-e a 2008/48 irányelvben rögzített követelményeknek, és kétségei vannak ezen – a fogyasztó hitelképessége hitelező általi vizsgálatára vonatkozó kötelezettség megsértésének esetére előírt – szankció hatékonyságát, arányos és visszatartó jellegét illetően.
- 20 E körülmények között a Sąd Rejonowy w Opatowie I Wydział Cywilny (opatówi kerületi bíróság, 1. polgári kollégium) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé:

„[A szabálysértési törvénykönyv] 138c. cikkének (1[a.]) §-ában a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó, a [2008/48] irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettség megsértésében álló szabálysértés szankciója [az ugyanezen] irányelv 23. cikkében a tagállamokkal szemben előírt azon követelmény megfelelő és kellő végrehajtásának minősül-e, amely szerint a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó kötelezettség hitelező általi megsértése esetén a nemzeti jognak hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat kell előírnia?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

Az elfogadhatóságról

- 21 Az Ultimo Portfolio Investment és a lengyel kormány elsősorban lényegében úgy véli, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel a polgári jogi bírósággént polgári ügyben eljáró kérdést előterjesztő bíróságnak nincs hatásköre arra, hogy a szabálysértési törvénykönyv értelmében adott esetben pénzbírságot szabjon ki valamely hitelintézettel szemben.
- 22 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a Bíróság és a nemzeti bíróságok között az EUMSZ 267. cikk szerinti együttműködés keretében egyedül az alapeljárást folytató és a meghozandó bírósági döntésért felelős nemzeti bíróság jogosult mérlegelni – az ügy sajátosságaira figyelemmel – egyrészt az előzetes döntéshozatal szükségességét ahhoz, hogy döntését meghozhassa, másrészt azt, hogy a Bíróság számára feltett kérdések relevánsak-e. Amennyiben az előterjesztett kérdések az uniós jog értelmezésére vonatkoznak, a Bíróság alapvetően köteles határozni azokról.
- 23 A fentiekből következik, hogy a nemzeti bíróság által saját felelősségére meghatározott jogszabályi és ténybeli háttér alapján – amelynek helytállóságát a Bíróság nem vizsgálhatja – az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A nemzeti bíróságok által előterjesztett előzetes döntéshozatal iránti kérelem Bíróság általi elutasítása csak abban az esetben lehetséges, amennyiben nyilvánvaló, hogy az uniós jog értelmezése, amelyet a nemzeti bíróság kért, nem függ össze az alapeljárás tényállásával vagy tárgyával, illetve, ha a szóban forgó probléma hipotetikus jellegű, vagy a Bíróság nem rendelkezik azon ténybeli és jogi elemek ismeretével, amelyek

szükségesek ahhoz, hogy a feltett kérdéseket hatékonyan megválaszolja. (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 10-i Kušionová ítélet, C-34/13, EU:C:2014:2189, 38. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 24 A jelen ügyben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság egy uniós jogi rendelkezés, a jelen esetben a 2008/48 irányelv 23. cikkének értelmét és hatályát vizsgálja, amelynek értelmezését kéri a Bíróságtól. E bíróság kellőképpen és pontosan ismertette az alapeljárás ténybeli körülményeit, valamint az alapügy jogi háttérét, amelyből kitűnik, hogy az előterjesztett kérdés nem hipotetikus jellegű.
- 25 Ezenkívül, noha az Ultimo Portfolio Investment és a lengyel kormány többek között azt állítja, hogy a lengyel eljárási szabályok szerint a polgári ügyben eljáró polgári bíróság nem alkalmazhatja a szabálysértési törvénykönyvben előírt szankciókat, és hogy az e törvénykönyv 138c. cikkének 1a. §-ában előírt szankciót csak büntetőbíróság szabhatja ki, különösen emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság kizárólag az uniós jogszabály értelmezésére vagy érvényességére vonatkozóan határozhat azon tényállás alapján, amelyet számára a nemzeti bíróság megjelöl. Ezzel szemben kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata a nemzeti jogszabályok értelmezése. (lásd ebben az értelemben: 2021. március 11-i Firma Z ítélet, C-802/19, EU:C:2021:195, 37. pont).
- 26 Ebből következik, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadható.

Az ügy érdeméről

- 27 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2008/48 irányelv 23. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy a szankciók e cikkben előírt hatékony, arányos és visszatartó jellegének vizsgálatát, többek között a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó, ezen irányelv 8. cikkében előírt kötelezettség be nem tartása esetén, kizárólag az említett irányelv átültetése során kifejezetten elfogadott nemzeti jogi rendelkezés figyelembevételével kell elvégezni.
- 28 A 2008/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy a hitelezőnek a hitelmegállapodás megkötését megelőzően értékelnie kell a fogyasztó hitelképességét, és e kötelezettség szükség esetén a vonatkozó adatbázisba való betekintést is magában foglalja. E kötelezettség arra is irányul, hogy felelősséget rójon a hitelezőkre, és el lehessen kerülni azt, hogy nem hitelképes fogyasztóknak nyújtsanak hitelt (lásd ebben az értelemben: 2014. december 18-i CA Consumer Finance ítélet, C-449/13, EU:C:2014:2464, 43. pont; 2019. június 6-i Schyns ítélet, C-58/18, EU:C:2019:467, 40. pont; 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 20. pont).
- 29 Az ilyen kötelezettség, amennyiben a fogyasztók túlzott eladósodás és fizetéseképtelenség kockázatával szembeni védelmét célozza, alapvető jelentőséggel bír e fogyasztók számára (lásd ebben az értelemben: 2019. június 6-i Schyns ítélet, C-58/18, EU:C:2019:467, 41. pont; 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 30 A 2008/48 irányelv 23. cikke egyrészt azt írja elő, hogy az említett irányelv 8. cikke értelmében elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciórendszer akként kell megállapítani, hogy a szankciók hatékonyak, arányosak és visszatartó erejűek legyenek, másrészt a tagállamoknak minden szükséges intézkedést meg kell hozniuk azok végrehajtásának biztosítására. E korlátok között a szankciórendszer megválasztása a tagállamok hatáskörében marad (lásd ebben az értelemben: 2014. szeptember 10-i Kušionová ítélet, C-34/13, EU:C:2014:2189, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 31 Noha a kérdést előterjesztő bíróság kétségei a jelen ügyben kizárólag a szabálysértési törvénykönyv 24. és 138c. cikkének együttes alkalmazásából eredő szankcióra vonatkoznak, a Bírósághoz benyújtott írásbeli észrevételekből – fenntartva, hogy a kérdést előterjesztő bíróság ezt megerősíti – kitűnik, hogy a lengyel jog előír bizonyos számú egyéb szankciót, többek között polgári jogi szankciókat, amelyeket a nemzeti bíróságok a fogyasztó hitelképességének vizsgálatára irányuló kötelezettség be nem tartása esetén elrendelhetnek.
- 32 Először is, bár a bíróság kétségkívül visszatartó erejű szankciónak minősülhet, annak enyhe mértéke mindazonáltal elégtelenné teheti e szankciót. Ugyanígy az a körülmény, hogy kizárólag a természetes személyekkel szemben szabnak ki ilyen szankciót, az érintett jogszabályok hiányosságaira utalhat (lásd analógia útján: 2020. március 4-i Bank BGŽ BNP Paribas ítélet, C-183/18, EU:C:2020:153, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Egyébiránt annak érdekében, hogy a szankció hatékony és visszatartó erejű legyen, meg kell fosztani a jogsértőket az általuk elkövetett jogsértésekből eredő gazdasági előnyöktől. (lásd analógia útján: 2021. február 11-i K. M. [A hajóparancsnokkal szemben kiszabott szankciók] ítélet, C-77/20, EU:C:2021:112, 48. pont). Végül és mindenekfelett az ilyen szankciók nem tudják kellőképpen hatékony módon biztosítani a fogyasztóknak a túlzott eladósodáshoz és fizetéképtelenséghez kapcsolódó kockázatoktól való megóvását, ami a 2008/48 irányelv célja, amennyiben nincsenek hatással az olyan fogyasztó helyzetére, akinek az ezen irányelv 8. cikkének megsértésével nyújtottak hitelt (lásd ebben az értelemben: 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 38. pont).
- 33 Ugyanakkor, másodszor, emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében az irányelv, miközben az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja (2016. április 21-i Radlinger és Radlingerová ítélet, C-377/14, EU:C:2016:283, 76. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 34 Így valamely irányelv átültetéséhez nem feltétlenül szükséges minden tagállamban jogalkotási intézkedés. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint különösen az általános elvek vagy általános szabályok léte feleslegessé teheti a további jogalkotási vagy szabályozási rendelkezések útján történő átültetést, azzal a feltétellel ugyanakkor, hogy e normák hatékonyan garantálják azt, hogy ezen irányelvet teljes mértékben alkalmazzák, és hogy amennyiben az érintett irányelv szóban forgó rendelkezése magánszemélyek számára jogokat keletkeztet, az ezen elvekből keletkező jogi helyzet kellőképpen pontos és egyértelmű, és a kedvezményezettek jogait teljes mértékben megismerhetik, valamint adott esetben azokat a nemzeti bíróságok előtt érvényesíthetik (lásd ebben az értelemben: 2009. december 3-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-475/08, EU:C:2009:751, 41. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 Ebből következik, hogy annak meghatározásához, hogy valamely nemzeti szabályozás megfelelően teljesíti-e az adott irányelvből eredő kötelezettségeket, nemcsak az ezen irányelv átültetése céljából kifejezetten elfogadott szabályozást kell figyelembe venni, hanem a rendelkezésre álló és alkalmazandó jogszabályok összességét is.
- 36 Így a Bíróság ítélkezési gyakorlatából az következik, hogy bár a 2008/48 irányelv 23. cikke megköveteli, hogy a szankciók visszatartó erejűek legyenek, a bíróságoknak olyan mérlegelési jogkörrel kell rendelkezniük, amely lehetővé teszi számukra, hogy az adott ügy körülményeitől függően a megállapított kötelezettség megsértésének súlyosságával arányos intézkedést válasszák (lásd ebben az értelemben: 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 63. pont; 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 26. pont). A nemzeti bíróságoknak tehát a nemzeti jog valamennyi szabályát figyelembe kell venniük, és azokat – amennyire csak lehetséges – ezen irányelv szövegének és céljának fényében kell értelmezniük annak érdekében, hogy az irányelv által követett célokkal összeegyeztethető eredményt érjenek el (lásd ebben az értelemben: 2014. március 27-i LCL Le Crédit Lyonnais ítélet, C-565/12, EU:C:2014:190, 54. pont; 2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 41. pont).

- 37 Amennyiben a nemzeti jogalkotó, mint a jelen esetben, a fogyasztó hitelképességének értékelésére irányuló kötelezettség megsértésének szankcionálása érdekében a szabálysértési törvénykönyvben foglalt szankción túl előír olyan polgári jogi szankciókat, amelyek az érintett fogyasztó javát szolgálhatják, e szankciókat – tekintettel a 2008/48 irányelv által a fogyasztók védelmének tulajdonított különös jelentőségre – szintén alkalmazni kell a hatékony érvényesülés elvének tiszteletben tartásával (2020. március 5-i OPR-Finance ítélet, C-679/18, EU:C:2020:167, 39. pont).
- 38 A jelen esetben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból – a kérdést előterjesztő bíróság által elvégzendő vizsgálatoktól is függően – az következik, hogy a nemzeti szabályozásban előírt rendelkezések között szerepel a kamatköveteléstől való megfosztás, a szerződés teljesítésének nem kamatozó részletekre bontása és a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelvet (HL 1993. L 95., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.) vagy a belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i 2005/29/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet (a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv, HL 2005. L 149., 22. o.) átültető nemzeti szabályozás alapján bizonyos feltételek semmissége.
- 39 Ami mindenekelőtt a kamatköveteléstől való megfosztást illeti, a Bíróság már kimondta, hogy a nemzeti szabályozásban előírt ilyen típusú szankciót a 2008/48 irányelv 23. cikke értelmében arányosnak kell tekinteni azon esetekben, amikor a hitelező megsértett valamely, ezen irányelvvel összefüggésben alapvető fontossággal bíró kötelezettséget (lásd ebben az értelemben: 2016. november 9-i Home Credit Slovakia ítélet, C-42/15, EU:C:2016:842, 69–71. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 40 Márpedig, amint az a jelen ítélet 29. és 30. pontjában megállapításra került, a fogyasztó hitelképességének ellenőrzésére vonatkozó, a 2008/48 irányelv 8. cikkének (1) bekezdésében előírt kötelezettség ilyen alapvető jelentőséggel bír.
- 41 Ezt követően, ami a szerződés teljesítésének részletekre bontását illeti, az lehetővé teheti a fogyasztó helyzetének figyelembevételét, és annak elkerülését, hogy a fogyasztó különösen káros következményekkel szembesüljön (lásd ebben az értelemben: 2019. március 26-i Abanca Corporación Bancaria és Bankia ítélet, C-70/17 és C-179/17, EU:C:2019:250, 56., 58. és 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 42 Végül, a 2008/48 irányelv 23. cikkében meghatározott követelményeknek való megfelelés érdekében a kérdést előterjesztő bíróság ezen irányelvet a 93/13 irányelvvel együttesen alkalmazhatja annak érdekében, hogy adott esetben arra a megállapításra jusson, hogy a túlzott költségekre vonatkozó feltételek nem kötik a fogyasztót (lásd ebben az értelemben: 2020. szeptember 3-i Profi Credit Polska ítélet, C-84/19, C-222/19 és C-252/19, EU:C:2020:631, 97. pont).
- 43 Ennek során meg kell vizsgálnia, hogy a 93/13 irányelvben előírt szankció alkalmazása nem kedvezőtlenebb-e a fogyasztó számára, mint a kamatköveteléstől való megfosztásban álló, a 2008/48 irányelv 23. cikkét átültető nemzeti szabályozás által előírt egyszerű szankció (lásd ebben az értelemben: 2010. november 16-i Pohotovost' végzés, C-76/10, EU:C:2010:685, 77. pont).
- 44 Ugyanezen gondolatmenetet követve a Bíróság már kimondta, hogy valamely kereskedelmi gyakorlat 2005/29 irányelv értelmében vett tisztességtelen jellegének megállapítása azon tényezők egyikét képezi, amelyekre a hatáskörrel rendelkező bíróság az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között kötött szerződésben szereplő, az e gyakorlattal összefüggő szerződési feltételek 93/13 irányelv értelmében vett tisztességtelen jellegére vonatkozó értékelését alapíthatja (lásd ebben az értelemben: 2012. március 15-i Pereničová és Perenič ítélet, C-453/10, EU:C:2012:144, 47. pont; a mai BNP Paribas Personal Finance ítélet, C-776/19–C-782/19, 76. pont).

- 45 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/48 irányelv 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a szankciók e cikkben előírt hatékony, arányos és visszatartó jellegének vizsgálatát, többek között a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó, ezen irányelv 8. cikkében előírt kötelezettség be nem tartása esetén, az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének megfelelően nem kizárólag az említett irányelv átültetése során kifejezetten elfogadott nemzeti jogi rendelkezés figyelembevételével kell elvégezni, hanem e jog rendelkezéseinek összességére tekintettel, és ezeket – amennyire csak lehetséges – ugyanezen irányelv szövegének és céljainak fényében kell értelmezni akképpen, hogy e szankciók megfeleljenek az ezen irányelv 23. cikkében rögzített követelményeknek.

A költségekről

- 46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hatodik tanács) a következőképpen határozott:

A fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. április 23-i 2008/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 23. cikkét úgy kell értelmezni, hogy a szankciók e cikkben előírt hatékony, arányos és visszatartó jellegének vizsgálatát, többek között a fogyasztó hitelképességének értékelésére vonatkozó, ezen irányelv 8. cikkében előírt kötelezettség be nem tartása esetén, az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdésének megfelelően nem kizárólag az említett irányelv átültetése során kifejezetten elfogadott nemzeti jogi rendelkezés figyelembevételével kell elvégezni, hanem e jog rendelkezéseinek összességére tekintettel, és ezeket – amennyire csak lehetséges – ugyanezen irányelv szövegének és céljainak fényében kell értelmezni akképpen, hogy e szankciók megfeleljenek az ezen irányelv 23. cikkében rögzített követelményeknek.

Aláírások